

Huiselijk Geweld, Kindermishandeling- en verwaarlozing Meldcode Zeister Schoolvereniging

De meldcode is ingebed in de zorgstructuur van de ZSV. De Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling wordt per 1 januari 2019 verbeterd en aangescherpt. De meldcode is een stappenplan waarin staat hoe hulpverleners kindermishandeling signaleren en melden. Er wordt een afwegingskader in opgenomen waardoor de beslissing om al dan niet te melden bij Veilig Thuis ondersteund wordt en bovendien wordt de eigen hulpverlening erin betrokken. Dit afwegingskader is te vinden in de bijlage.

De zorgstructuur op de ZSV

Deze is beschreven in het schoolondersteuningsplan.

In de zorg in en om de school is de leerkracht in de klas de basis; hij/zij heeft (intensief) contact met het kind en meestal ook met de ouders.

De leerkracht staat centraal.

Hij /zij signaleert en intervenueert. Indien nodig kan de leerkracht anderen inschakelen voor advies of handelingsplanning, zoals (parallel)leerkrachten, de intern begeleider. De (groeps)leerkracht is verantwoordelijk voor het dossier.

De vijf verplichte stappen van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling:

1. In kaart brengen van signalen
2. Overleggen met collega en eventueel raadplegen Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, Steunpunt Huiselijk geweld of letselduidingdeskundige
3. Gesprek met cliënt
4. Wegen van het geweld of de kindermishandeling, bij twijfel altijd AMK of SHG raadplegen
5. Beslissen: hulp organiseren of melden

Betrokkenen:

- leerkracht/teamlid
- ouder(s)
- kind(eren)
- Intern Begeleider (aandachtsfunctionaris)
- vertrouwenspersoon
- (wijk)agent
- CJG = Centrum voor Jeugd en Gezin
- ZOT = Zorg Ondersteuningsteam van het Samenwerkingsverband
- AMK = Advies- en Meldpunt Kindermishandeling
- SHG = Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld

Contactgegevens:

Steunpunt Huiselijk Geweld: 0900 - 1 26 26 26

Advies- en Meldpunt Kindermishandeling: 0900 - 123 123 0

Meldcode

1. De leerkracht begeleidt de leerling en observeert en signaleert belemmeringen in de ontwikkeling. Relevante informatie wordt vastgelegd in het leerlingdossier in ParnasSys.

2. De leerkracht bespreekt het vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld of vermoeden van seksueel misbruik met de Intern Begeleider (ib'er).

Eventueel verbreden zij dit naar intervisie of zorgoverleg.

Kern hierbij is:

- Handelings- en oplossingsgerichte beoordeling van onderwijs- en zorgbehoeften
- Handelingsgerichte adviezen voor leerkracht en ouders
- Eventueel adviezen en/of afspraken m.b.t. inzet benodigde hulp

Wanneer acuut handelen noodzakelijk is, schakelen zij het AMK in. Leerkracht en ib'er wegen af wie de melding doet.

Deze wordt door een professional in principe op naam gedaan, belangrijk in afweging is hierbij veiligheid voor de professional.

Wanneer bekendmaking van de melder een bedreiging vormt of kan vormen voor het kind of voor andere (minderjarige) kinderen in het gezin een bedreiging vormt of kan vormen voor uzelf of voor uw medewerkers of vertrouwensrelatie met het gezin verstoort of kan verstoren, dan kan afgewogen worden de melding door een ander te laten doen. Bijvoorbeeld de vertrouwenspersoon van school of een ander uit het zorgnetwerk.

De meest wenselijke situatie is dat het voornemen tot melding bij het AMK van tevoren ook met de ouders wordt besproken. Soms zijn ouders op dat moment wel bereid mee te werken. Dit is echter niet altijd mogelijk. Dan volstaat het 'informerend' van ouders. De melding wordt ook met de leerling besproken wanneer hij 12 jaar of ouder is.

Wanneer er geen acuut ingrijpen noodzakelijk is, bespreken zij samen het eerste plan van aanpak.

- Wat we al weten m.a.w. wat bekend is uit dossieronderzoek en navraag bij betrokkenen.
- Welke aandachtspunten uit de signalenlijst vallen ons op?
- Welke vragen onderzocht moeten worden en hoe dit te doen (observatie/intervisie...).
- Wie verantwoordelijk is voor welke stappen.
- Wanneer, waar en hoe gesprek met de ouder(s) zal plaatsvinden.

3. De leerkracht nodigt ouder(s) uit voor een verkennend gesprek en geeft hierbij kort aan wat het onderwerp van gesprek zal zijn.

In overleg met de ib'er bespreekt de leerkracht de signalen en stellen zij gezamenlijk een plan van aanpak vast. Hierbij wordt in elk geval opnieuw afgewogen of melding bij het AMK aan de orde is. Verslag van het oudergesprek en plan van aanpak worden aan het dossier toegevoegd.

4. In het vervolg plan van aanpak staat o.a.:

- Met welke 'experts' wij contact op willen nemen.

- Wie verantwoordelijk is voor welke stappen.
- Wanneer volgend overleg zal plaatsvinden.

De leerkracht nodigt ouder(s) uit voor een tweede gesprek en geeft hierbij kort aan wat het onderwerp van gesprek zal zijn.

Opnieuw wordt afgewogen of melding bij het AMK aan de orde is. Verslag van het oudergesprek en vervolg plan van aanpak worden aan het dossier toegevoegd.

Indien nodig kan de leerkracht deze deskundigen inschakelen voor advies of handelingsplanning:

- Het zorgondersteuningsteam van het samenwerkingsverband.
- De (preventief) ambulante begeleider.
- Het Centrum voor Jeugd en Gezin (de schoolmaatschappelijk werker, de jeugdverpleegkundige of de jeugdarts).
- AMK

De leerkracht nodigt ouder(s) uit voor (een) vervolggelukkig(es) en geeft hierbij kort aan wat het onderwerp van gesprek zal zijn. Dossier wordt geactualiseerd.

5. Nazorg en evaluatie:

- Nazorg en evaluatie van geboden adviezen en interventies
- Nazorg voor kind/ouders en signalering van eventuele
- Vaststellen knelpunten ten behoeve van beleidsadviezen voor scholen, zorgpartners, schoolbesturen en gemeenten

Belangrijke inzichten en/of afspraken worden aan het dossier toegevoegd.

6. Het dossier wordt afgesloten.

Achtergrondinformatie

Meldcode geweld in huiselijke kring

De staatssecretaris van VWS, mevrouw Marlies Veldhuijzen van Zanten – Hyllner, heeft in februari 2011 een wetsvoorstel aangekondigd, waarin aan organisaties en zelfstandige beroepsbeoefenaren de plicht wordt opgelegd om een meldcode te hanteren voor huiselijk geweld en kindermishandeling in de thuissituatie. Dit gaat gelden in de (jeugd)gezondheidszorg, het onderwijs, de kinderopvang, de jeugdzorg en de maatschappelijke ondersteuning en voor politie en justitie. Gebruik van een meldcode geeft professionals houvast bij het signaleren en in gang zetten van interventies en zorgt voor meer en betere meldingen bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). Professionals worden verplicht om zich zo nodig te scholen in het gebruik van de meldcode.

In de meldcode beschrijft elke organisatie concreet en nauwkeurig over welke doelgroep het gaat, wat de rol van de beroepskracht is, wie wanneer welke stappen zet en welke functionarissen men desgewenst kan raadplegen. In deze notitie laten we zien dat voor het implementeren van de meldcode in het primair onderwijs geen nieuwe structuren of procedures nodig zijn.

De verplichte stappen van de meldcode passen in de zorgstructuur van de ZSV.

Enkele specifieke dilemma's die in het onderwijs spelen met betrekking tot signaleren en melden van kindermishandeling; preventie, signaleren, communiceren met ouders en melden bij het AMK

Meldplicht seksuele intimiteiten binnen onderwijs

De verplichte meldcode voor vermoedens van kindermishandeling en huiselijk geweld in de thuissituatie, is beslist niet hetzelfde als de meldplicht voor onderwijspersoneel, zoals die in 1999 is vastgelegd in de Wet bestrijding seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het onderwijs. Deze wet, in het dagelijks gebruik ook wel de meld- en aangifteplicht genoemd, is ingevoerd om te voorkomen dat collega's zwijgen als een schoolmedewerker seksuele handelingen pleegt met een kind. Deze wet verplicht scholen tot het zorgvuldig omgaan met een vermoeden van strafbare feiten, gepleegd binnen de schoolsituatie en omvat:

Meldplicht voor het personeel.

Personeelsleden - ook interne vertrouwens(contact)personen -, die een vermoeden hebben van een seksueel misdrijf jegens een minderjarige leerling, zijn verplicht hierover het bevoegd gezag te informeren.

Aangifteplicht voor het bevoegd gezag/bestuurder.

Het bevoegd gezag is verplicht om, als er een vermoeden bestaat dat een personeelslid zich schuldig maakt aan een seksueel delict jegens een minderjarige leerling, aangifte te doen bij een opsporingsambtenaar (=politie/justitie).

Het delict kan ook gepleegd zijn buiten de reguliere schooluren, bijvoorbeeld tijdens het overblijven, de naschoolse opvang, schoolavonden of bij de pleger thuis. Het bevoegd gezag voert voorafgaand aan de aangifte overleg met de vertrouwensinspecteur, met als inzet aangifte bij redelijk vermoeden van seksueel misdrijf; de vertrouwensinspecteur is hierbij ontheven van aangifte (bron: www.ppsi.nl).

Geweld in huiselijke kring

De meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HG&K) heeft betrekking op alle vormen van geweld in de huiselijke situatie, zoals mishandeling, seksueel geweld, genitale verminking, eengerelateerd geweld en ouder(en)mishandeling. De meldcode heeft tot doel jeugdigen, die te maken hebben met een vorm van geweld of mishandeling, eerder passende hulp te bieden, zodat een einde komt aan de (bedreigende) situatie. Hiertoe biedt de meldcode stappen en handvatten aan professionals voor signalering en het verder handelen bij (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling. De doelgroepen zijn zowel slachtoffers, getuigen als (vermoedelijke) daders. De meldcode legt de beslissing, om vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling al dan niet te melden bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) of Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG), bewust bij de professional. In het primair onderwijs maakt de school die afweging bij voorkeur samen met de partners in zorgteam en ZAT.

Criteria voor de inspectie

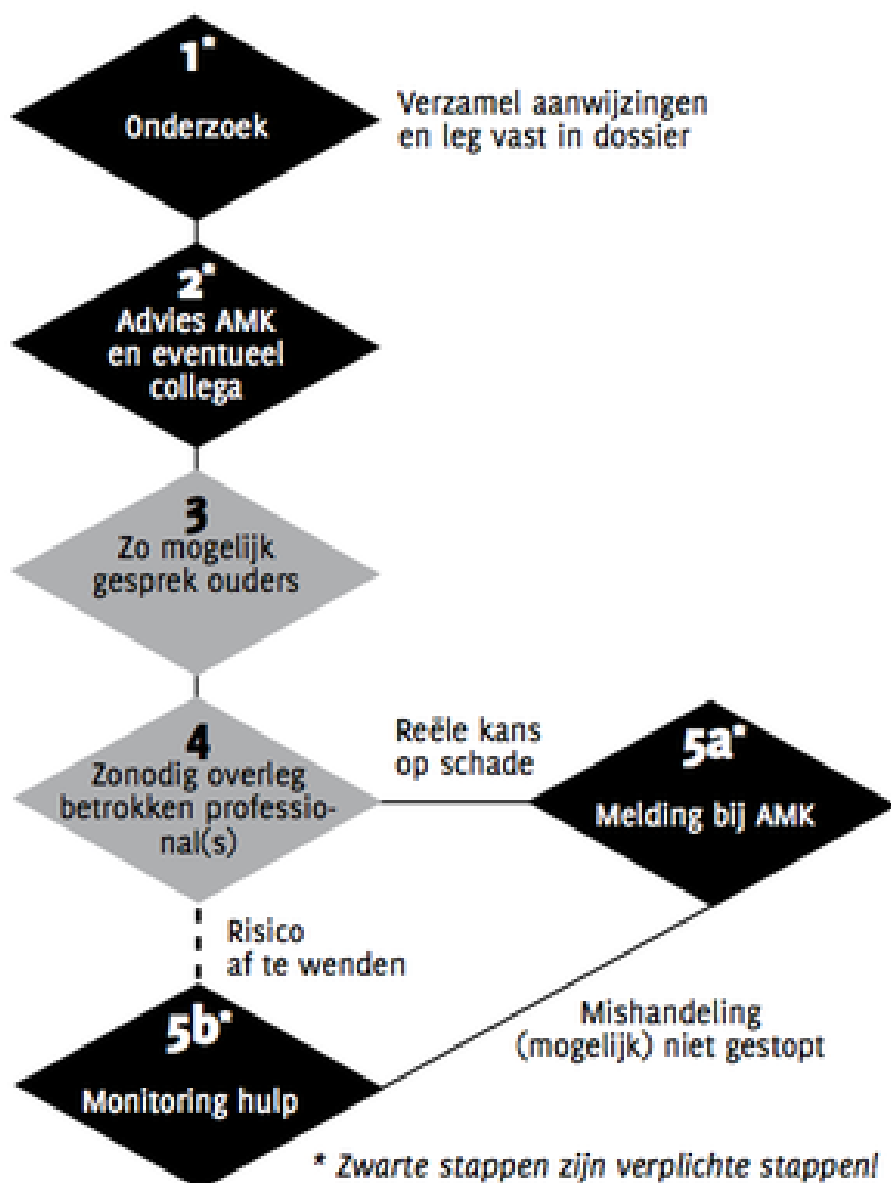
In het kader van haar toezichthoudende taak zal de inspectie scholen op drie punten bevragen om te bepalen of zij voldoen aan hun plicht met betrekking tot de meldcode:

1. het beschikken over een meldcode;
2. de randvoorwaarden voor toepassing ervan;
3. de feitelijke toepassing van de meldcode.

Model meldcode

Het model biedt een stappenplan voor het handelen bij signalen of vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. Die stappen zijn:

1. in kaart brengen van signalen;
2. collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van het AMK of het SHG;
3. gesprek met de cliënt;
4. wegen van het geweld of de kindermishandeling;
5. beslissen: hulp organiseren of melden.

Acute situatie? Schakel direct Rvdk of politie in!

Het gebruik van de signalenlijst

Om signalen in kaart te kunnen brengen is het van belang dat je weet welke mogelijke signalen op huiselijk geweld kunnen wijzen. Er zijn diverse signalenlijsten voor huiselijk geweld beschikbaar. Een voordeel van dergelijke lijsten is dat ze je kunnen helpen een beeld te krijgen welke signalen mogelijk uitgezonden worden bij de verschillende geweldsvormen. Vaak denk je er niet aan dat signalen als bijvoorbeeld: buikpijn of hoofdpijn ook op kindermishandeling kunnen wijzen. Signalenlijsten zijn echter nooit sluitend: genoemde signalen kunnen ook wijzen op een ander probleem waarbij geen sprake is van kindermishandeling. Je moet dus alert zijn op het verbinden van een haastige conclusie aan één signaal.

Aan de andere kant kan één signaal soms voldoende zijn om je onmiddellijk in actie te zetten. Gebruik deze lijsten vooral als hulpmiddel om je gedachten te ordenen, geen enkele signalenlijst geeft uitsluitend!

Deze lijst geeft een overzicht van signalen van kindermishandeling bij kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar. De signalenlijst is een hulpmiddel om een vermoeden van kindermishandeling te onderbouwen, niet om kindermishandeling te 'bewijzen'. Vrijwel alle genoemde signalen kunnen namelijk een andere oorzaak hebben.

Hoe meer van de genoemde signalen het kind uitzendt, hoe groter de kans dat er sprake is van kindermishandeling. Maar er zijn ook kinderen waaraan niet of nauwelijks valt op te merken dat ze worden mishandeld.

Signalenlijst

Lichamelijk welzijn

- blauwe plekken, brandwonden, botbreuken, snij-, krab- en bijtwonden
- groeiachterstand
- te dik
- slecht onderhouden gebit
- regelmatig buikpijn, hoofdpijn of flauwvallen
- kind stinkt, heeft regelmatig smerige kleren aan
- oververmoeid
- vaak ziek
- ziektes herstellen slecht
- kind is hongerig
- eetstoornissen
- achterblijvende motoriek
- niet zindelijk op leeftijd dat het hoort

Gedrag

van het kind zelf

- timide, depressief
- weinig spontaan
- passief, lusteloos, weinig interesse in spel
- apathisch, toont geen gevoelens of pijn
- in zichzelf gekeerd, leeft in fantasiewereld
- labiel
- erg nerveus
- hyperactief

- negatief zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen, faalangst
- negatief lichaamsbeeld
- agressief, vernielzucht
- overmatige masturbatie

tegenover andere kinderen:

- agressief
- speelt weinig met andere kinderen
- vluchtige vriendschappen (12-18)
- wantrouwend
- niet geliefd bij andere kinderen

tegenover ouders:

- angstig, schrikachtig, waakzaam
- meegaand, volgzaam
- gedraagt zich in bijzijn van ouders anders dan zonderouders

tegenover andere volwassenen:

- angst om zich uit te kleden
- angst voor lichamelijk onderzoek
- verstijft bij lichamelijk contact
- angstig, schrikachtig, waakzaam
- meegaand, volgzaam
- agressief
- overdreven aanhankelijk
- wantrouwend
- vermijdt oogcontact

overig gedrag van het kind:

- plotselinge gedragsverandering
- gedraagt zich niet naar zijn leeftijd
- slechte leerprestaties
- rondhangen na school
- taal- en spraakstoornissen

gedrag van de ouder

- onverschillig over het welzijn van het kind
- laat zich regelmatig negatief uit over het kind
- troost het kind niet
- geeft aan het niet meer aan te kunnen
- is verslaafd
- is ernstig (psychisch) ziek
- kleedt het kind te warm of te koud aan
- zegt regelmatig afspraken af
- houdt het kind vaak thuis van school
- heeft irreële verwachtingen van het kind
- zet het kind onder druk om te presteren

gezinssituatie

- samengaan van stressvolle omstandigheden, zoals slechte huisvesting, financiële problemen en
- relatieproblemen

- sociaal isolement
- alleenstaande ouder
- partnermishandeling
- gezin verhuist regelmatig
- slechte algehele
- hygiëne

Signalen specifiek voor seksueel misbruik

Lichamelijk welzijn

- verwondingen aan geslachtsorganen
- vaginale infecties en afscheiding
- jeuk bij vagina of anus
- pijn in bovenbenen
- pijn bij lopen of zitten
- problemen bij plassen
- urineweginfecties
- seksueel overdraagbare aandoeningen

Gedrag van het kind

- drukt benen tegen elkaar bij lopen
- afkeer van lichamelijk contact
- maakt afwezige indruk bij lichamelijk onderzoek
- extreem seksueel gekleurd gedrag en taalgebruik
- zoekt seksuele toenadering tot volwassenen

Deze signalenlijst is overgenomen uit de publicatie van het Nederlands Jeugdinstituut:

Nuttige informatie

www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kindermishandeling

Hier is onder andere het basismodel voor de meldcode te vinden.

www.zat.nl

Hier vindt u onder andere de handreiking 'Bijtijds erbij zijn!' over signalering en gesprektips.

www.thenextpage.nl

Een e-learning module voor leerkrachten en IB'ers.

www.safeyousafeme.nl

Een uitgebreid programma met informatie voor scholen, ouders en kinderen.

www.friesemeldcode.nl

Onder andere gesprektips.

<http://ltak.nl> en <http://lvak.nl>

Informatie over trainingen.

www.ppsi.nl

Informatie over ongewenste intimiteiten op school

www.nji.nl
Nederlands Jeugdinstituut

Bijlage:

Het Afwegingskader in de verbeterde Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling voor het onderwijs en leerplicht/RMC¹

https://www.poraad.nl/files/themas/school_kind_omgeving/afwegingskader_bij_meldcode_kind_ermishandeling.pdf